



V Bruselu dne 2.10.2012
COM(2012) 565 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění směrnice 2009/81/ES o zadávání zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění směrnice 2009/81/ES o zadávání zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti

I. Shrnutí

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES¹ je významným prvkem politiky Komise, která má za cíl vytvořit skutečný evropský trh s obranným vybavením a rovné celoevropské podmínky pro zadávání zakázek v oblasti obrany. Díky ní podléhají zakázky v oblasti obrany a zakázky citlivého charakteru poprvé zvláštním pravidlům vnitřního trhu, která podporují transparentnost a hospodářskou soutěž a zajišťují uspokojení pořizovacích potřeb při stále se zužujícím finančním rámci.

Většina z 23 členských států, které k červenci 2012 směrnicí provedly, tak zřejmě učinila správně. Velká většina členských států provedla rovněž nezávazná ustanovení o subdodávkách, jejichž cílem je zejména posílení hospodářské soutěže v dodavatelských řetězcích úspěšných uchazečů. Komise bude stav provádění a obsah vnitrostátních prováděcích opatření i nadále sledovat, aby se zajistil plný soulad s právními předpisy EU. Zejména učiní kroky směřující k postupnému ukončení kompenzací, které se odchyľují od základních zásad Smlouvy.

Po provedení směrnice se Komise přednostně zaměří na její správné uplatňování v členských státech. V jednotlivých členských státech to bude různě náročné, zejména v závislosti na kapacitách jejich obranného průmyslu. Zajištění spravedlivé a otevřené hospodářské soutěže v celé Unii je však nezbytným předpokladem pro vytvoření rovných podmínek pro evropský průmysl a účinného evropského obranného trhu.

Komise zároveň dále prověřuje, jak by mohla spolu s členskými státy a Evropskou obrannou agenturou posílit vnitřní trh v tomto odvětví, které má pro Unii strategický význam.

II. Úvod

Společně se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES ze dne 6. května 2009 o zjednodušení podmínek transferů produktů pro obranné účely uvnitř Společenství, která se týká transferů produktů v oblasti obrany uvnitř EU², představuje tato směrnice významný příspěvek k vytvoření skutečného evropského trhu s obranným vybavením a pro posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany.

Trhy v oblasti obrany a (v menší míře) bezpečnosti jsou velmi specifické. Zákazníky představuje primárně (u obrany výhradně) veřejná sféra a obrana i bezpečnost jsou výsadou členských států. Navíc jsou výdaje na obranu a kapacity obranného průmyslu vysoce

¹ Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76 (dále jen „směrnice“).

² Úř. věst. L 146, 10.6.2009, s. 1.

soustředěny v několika málo členských státech. Vzhledem k povaze produktů jsou trhy silně regulovány, některé společnosti mají strategický význam a rozhodnutí o zadávání zakázek často ovlivňují politické a strategické ohledy.

Směrnice stanoví pravidla pro zadávání zakázek vytvořená přímo s ohledem na jedinečné rysy obranného a bezpečnostního vybavení, totiž citlivost a složitost. Obsahuje specifická ustanovení týkající se bezpečnosti dodávek a bezpečnosti informací a umožňuje neomezené využití nejpružnějšího zadávacího řízení. Členské státy mají nyní k dispozici celoevropská pravidla, která mohou použít u složitých a citlivých operací, aniž by ohrozily své oprávněné bezpečnostní zájmy. Zadávání zakázek v oblasti obrany by se proto již v zásadě nemělo vyjímat z pravidel vnitřního trhu prostřednictvím doložky o výjimce podle článku 346 Smlouvy o fungování Evropské unie. To by mělo vést ke zvýšení transparentnosti a hospodářské soutěže, jež by následně měly podpořit konkurenceschopnost a inovační schopnost evropských průmyslových odvětví a pomoci členským státům uspokojovat pořizovací potřeby navzdory stále se snižujícím rozpočtům.

Směrnici musely členské státy provést do vnitrostátního práva do 21. srpna 2011. Tato zpráva naplňuje článek 73 směrnice, který požaduje, aby Komise předložila zprávu „o opatřeních přijatých členskými státy k provedení této směrnice, a zejména jejích článků 21 a 50 až 54“.

Ve zprávě se hodnotí obecný stav provádění směrnice členskými státy a dále se zaměřuje na klíčová ustanovení pro vytvoření evropského trhu s obranným vybavením: oblast působnosti (článek 2), vyloučení z působnosti směrnice (články 12 a 13), ustanovení o subdodávkách (články 21 a 50 až 54) a přezkumná řízení (články 55 až 64). Klade rovněž důraz na situaci ohledně kompenzací, jejichž další existence představuje významné ohrožení správného uplatňování směrnice.

III. Současný stav provádění směrnice 2009/81/ES

Do 21. srpna 2011 oznámily Komisi úplné provedení směrnice tři členské státy a čtvrtý členský stát oznámil úplné provedení v září 2011. Komise proto zahájila řízení pro nesplnění povinnosti proti 23 členským státům (článek 258 Smlouvy o fungování EU) a zaslala jim výzvu. Výsledkem bylo, že do března 2012 oznámilo úplné provedení do vnitrostátního práva dalších 15 členských států. U zbývajících osmi členských států Komise pokračovala v řízení o nesplnění povinnosti vydáním odůvodněných stanovisek. Do června 2012 provedly dva z těchto členských států směrnici úplně a dva členské státy pouze částečně.

Čtyři členské státy Komisi do července 2012 stále neoznámily žádné prováděcí opatření. Komise hodlá případy neprovedení nebo pouze částečného provedení v příslušnou dobu předložit Evropskému soudnímu dvoru.

Protože většina členských států provedla směrnici se značným zpožděním, Komise stále ověřuje, zda jsou vnitrostátní prováděcí opatření se směrnicí v souladu.

IV. Vnitrostátní prováděcí opatření pro klíčové prvky směrnice

A. Oblast působnosti směrnice (článek 2)

Pro účinné uplatňování této směrnice má zásadní význam, aby se vnitrostátní prováděcí opatření členských států vztahovala na všechny zakázky, které spadají do oblasti působnosti směrnice. Správné provedení článku 2 je proto klíčové.

Podle článku 2 se směrnice vztahuje na zakázky zadávané „v oblasti obrany a bezpečnosti, jejichž předmětem jsou a) dodávky vojenského vybavení, včetně dílů, součástí nebo montážních bloků; b) dodávky citlivého vybavení, včetně dílů, součástí nebo montážních bloků; c) stavební práce, dodávky a služby přímo související s vybavením uvedeným v písmenech a) a b) pro veškeré fáze jeho životního cyklu; d) stavební práce a služby pro výhradně vojenské účely či citlivé stavební práce a citlivé služby“. Uplatňování směrnice je tedy určeno předmětem zadávané zakázky.

V oblasti obrany se oblast působnosti směrnice zakládá na článku 346 Smlouvy o fungování EU a v zásadě zahrnuje všechny zakázky zadávané v oblasti vojenského vybavení, stavebních prací a služeb. Kromě toho se směrnice rovněž vztahuje na všechny citlivé nákupy, které mají bezpečnostní účel a zahrnují utajované informace. Všechny ostatní zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti nadále podléhají směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb³ a 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby⁴, které upravují zadávání nevojenských veřejných zakázek.

Šestnáct členských států provedlo článek 2 ve znění, které je v podstatě podobné znění směrnice. Avšak šest členských států použilo odlišná znění. Pouze některá z nich mohou věcně změnit oblast působnosti směrnice.

Jeden členský stát například omezil působnost vnitrostátních prováděcích opatření na konkrétní zadavatele. Nebudou se tudíž vztahovat na zakázky zadávané jinými zadavateli spadající do věcné působnosti směrnice. Takové rozdílné zacházení představuje ohrožení celoevropských rovných podmínek pro zadávání veškerých zakázek, na něž se směrnice vztahuje, a není s touto směrnicí v souladu.

Některé členské státy používají k vymezení působnosti směrnice v oblasti obrany zvláštní vnitrostátní seznamy. Tyto seznamy v zásadě představují pro výklad článku 2 oprávněné odkazy za předpokladu, že odpovídají seznamu z roku 1958⁵. Bude provedeno další podrobné posouzení, zda je tomu tak.

³ Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 1.

⁴ Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 114.

⁵ Rozhodnutí, kterým se stanoví seznam výrobků (zbraní, střeliva a válečného materiálu), na které se vztahuje čl. 223 odst. 1 písm. b) Smlouvy, nyní čl. 346 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování EU (dokument 255/58). Zápis ze dne 15. dubna 1958: dokument 368/58.

Jeden členský stát do působnosti směrnice výslovně řadí tzv. „výrobky dvojího užití“. Ovšem podle judikatury Evropského soudního dvora (věc C-615/10, rozsudek ze dne 7. června 2012) se na tyto výrobky vztahují přísnější pravidla směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES, a nikoli pravidla této směrnice.

Celkově je nicméně Komise spokojena s tím, že většina členských států provedla článek 2 správně. Bude muset důsledně přezkoumat, jaká opatření budou zapotřebí, aby se zajistilo úplné uplatňování tohoto konkrétního ustanovení ve všech členských státech.

B. Vyloučení z působnosti směrnice (články 12 a 13)

V článcích 12 a 13 stanoví směrnice zvláštní vyloučení ze své působnosti. V souladu s článkem 11 a s judikaturou Evropského soudního dvora se tato vyloučení z působnosti právních předpisů EU musí vykládat restriktivně. Proto je pro účinnost směrnice velmi důležité, aby členské státy provedly tato ustanovení správně.

Podle článku 12 jsou ze směrnice vyloučeny určité zakázky zadávané podle mezinárodních pravidel. Zatímco tato vyloučení se zakládají na příslušných vyloučeních podle směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES, byla přizpůsobena specifické situaci v oblasti obrany. Ustanovení čl. 12 písm. c) zejména uvádí, že jsou ze směrnice vyloučeny zakázky zadávané podle zvláštních procedurálních pravidel mezinárodní organizace, pokud daná organizace provádí nákupy pro své vlastní účely, nebo pokud je v souladu s těmito pravidly povinen zakázky udělovat členský stát.

U deseti členských států mají vnitrostátní prováděcí opatření stejné znění jako článek 12 směrnice. Třináct členských států přijalo jiné znění, které ovšem podle všeho věcnou působnost vyloučení nemění. Nejméně jeden členský stát však působnost vyloučení podle čl. 12 písm. c) rozšířil. Jeho vnitrostátní prováděcí opatření neomezuje vyloučení na nákupy pro vlastní účely mezinárodní organizace.

Článek 13 obsahuje všechna ostatní zvláštní vyloučení, z nichž některá jsou totožná s vyloučeními podle směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES. Zvláštní vyloučení v oblasti obrany se především týkají zakázek, které zahrnují zveřejnění informací (čl. 13 písm. a)), zakázek pro účely zpravodajských činností (čl. 13 písm. b)), zakázek v rámci programů spolupráce (čl. 13 písm. c)) a zakázek zadáných ve třetích zemích (článek 13 písm. d)). Závěrečné vyloučení se týká prodeje veřejnou správou veřejné správě (čl. 13 písm. f)).

U devíti členských států mají vnitrostátní prováděcí opatření stejné znění jako článek 13 směrnice. Čtrnáct členských států přijalo odlišné znění. Jako v případě článku 12 většina těchto rozdílů podle všeho věcnou působnost tohoto článku nemění.

Nepočetné věcné změny se týkají zejména vyloučení v případech zveřejnění informací, čl. 13 písm. a), a vyloučení v rámci programů spolupráce, čl. 13 písm. c).

Podle čl. 13 písm. a) se směrnice nevztahuje na „zakázky, u nichž by použití pravidel této směrnice zavazovalo členský stát poskytnout informace, jejichž zveřejnění by podle něj bylo v rozporu s podstatnými zájmy jeho bezpečnosti“. Toto vyloučení je založeno na ustanovení čl.

346 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování EU, podle něhož „*členský stát není povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti*“. Směrnice objasňuje, že v případě, že členský stát není povinen poskytnout informace ve smyslu ustanovení čl. 346 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování EU, není povinen směrnici uplatňovat.

Všechny členské státy kromě dvou provedly toto vyloučení správně. Jeden členský stát ho neprovedl; druhý členský stát vyloučil všechny zakázky, u nichž by zveřejnění vedlo ke zpřístupnění utajovaných informací, což jde nad rámec znění čl. 13 písm. a). Na zakázky, které zahrnují utajované informace, se směrnice vztahuje a ty mohou podléhat zvláštním ustanovením zaručujícím bezpečnost informací.

Další věcné změny působnosti zvláštního vyloučení se týkají ustanovení čl. 13 písm. c). To ze směrnice vylučuje určité zakázky v rámci programů spolupráce. Vyloučení jako takové se zdá být ve všech členských státech provedeno správně. To však neplatí o povinnosti uvědomit při uzavření příslušné dohody podle čl. 13 písm. c) Komisi. Jeden členský stát povinnost informovat Komisi vůbec nestanovil a v jiném musí být Komise informována, až když program spolupráce skončí. Všechna ostatní vyloučení podle článku 13 byla podle všeho do vnitrostátních předpisů provedena správně.

Vzhledem k tomu, že vyloučení je třeba vykládat přísně, bude Komise používání vyloučení v členských státech pečlivě sledovat a ověřovat, že žádná z nich, zejména vyloučení podle článku 12 a vyloučení prodeje státní správou státní správě podle čl. 13 písm. f), nejsou využívána k obcházení pravidel směrnice.

C. Ustanovení týkající se subdodávek (články 21 a 50 až 54 – hlava III)

Směrnice stanoví podrobná pravidla pro subdodávky. Jejich cílem je posílit hospodářskou soutěž v dodavatelském řetězci úspěšných uchazečů. Čím systematictější je budou zadavatelé používat, tím více zlepší přístup na trh zejména pro malé a střední podniky a hospodářské subjekty usazené v menších zemích, čímž přispějí ke skutečnému evropskému trhu s obranným vybavením. Pravidla pro subdodávky jsou proto základním prvkem politiky Komise.

Článek 73 vyžaduje, aby Komise podala zprávu zvláště o jejich provedení do vnitrostátního práva. Tato pravidla jsou v evropských právních předpisech o zadávání veřejných zakázek novinkou. Směrnice 2004/17/ES a 2004/18/ES pouze stanoví, že „*zadavatel od uchazeče může, nebo stanoví-li tak členský stát, musí požadovat, aby ve své nabídce uvedl, jakou část zakázky případně zamýšlí zadat třetím osobám, a všechny navrhované subdodavatele*“. Zadavatelé nemají podle směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES žádná další práva zasahovat do výběru subdodavatelů hlavním dodavatelem.

Zatímco v čl. 21 odst. 2 pravidla směrnice tuto základní zásadu přejímají, poskytují členským státům a jejich zadavatelům další důležité nástroje.

Za prvé mohou zadavatelé podle čl. 21 odst. 3 pro úspěšného uchazeče stanovit povinnost zadat všechny nebo některé své navrhované subdodávky prostřednictvím zadávacího řízení popsaného v hlavě III směrnice. Členské státy musely toto ustanovení provést, avšak mohly se rozhodnout, zda mají zadavatelé možnost, nebo povinnost uložit zadávání subdodávek pomocí takového zadávacího řízení.

Dvacet dva členských států dalo svým zadavatelům možnost zavázat úspěšného uchazeče, aby zadal subdodávky pomocí zadávacího řízení. Žádný členský stát nezavazuje zadavatele, aby tuto povinnost úspěšnému uchazeči ukládali. Jeden členský stát podle všeho zcela opomněl čl. 21 odst. 3 provést.

Za druhé mohou členské státy podle čl. 21 odst. 4 stanovit pro úspěšné uchazeče povinnost zadat subdodávky. Nicméně provedení těchto ustanovení se ponechává na uvážení členských států. Pokud členský stát povinné zadávání subdodávek zavede, má dvě možnosti: buď může dát zadavatelům možnost požadovat po úspěšném uchazeči zadání subdodávek, nebo k tomu může zadavatele zavázat. Obě možnosti v případě využití vytvářejí pro potencionální subdodavatele další obchodní příležitosti.

Je třeba poznamenat, že po úspěšném uchazeči lze požadovat zadání subdodávek pouze do výše 30 % hlavní zakázky a že subdodávky se musí zadávat prostřednictvím zadávacího řízení podle hlavy III.

Pouze dva členské státy se rozhodly povinné zadávání subdodávek nestanovit. Všechny ostatní členské státy daly zadavatelům možnost požadovat subdodávky, aniž by jim uložily povinnost je vyžadovat.

Z předběžného posouzení vyplývá, že členské státy obecně provedly ustanovení o subdodávkách v souladu se směrnicí. Komise je spokojena s tím, že většina členských států se chopila těchto příležitostí k posílení hospodářské soutěže v dodavatelských řetězcích, a je přesvědčena, že to bude mít pozitivní dopad na vnitřní trh. Vzhledem k tomu, že ustanovení o subdodávkách jsou důležitým nástrojem pro vytvoření celoevropských rovných podmínek na obranném trhu, bude Komise jejich používání členskými státy pozorně sledovat.

D. Mechanismus přezkumu, články 55 až 64

Směrnice obsahuje ucelený soubor ustanovení, jejichž cílem je poskytnout domněle poškozeným uchazečům účinné opravné prostředky. Tato ustanovení jsou založena na ustanoveních koordinujících vnitrostátní přezkumné systémy pro zadávání nevojenských zakázek směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek⁶.

Přibližně polovina členských států provedla ustanovení o přezkumu ve vnitrostátních prováděcích opatřeních k této směrnici, druhá polovina se rozhodla tato ustanovení provést v rámci svých obecných pravidel o opravných prostředcích.

⁶ Úř. věst. L 335, 20.12.2007, s. 31.

Směrnice zavádí některé úpravy obecného přezkumného systému, které zohledňují zvláštní vlastnosti odvětví obrany. Tato zpráva se zaměří na dvě nejpodstatnější.

Za prvé čl. 56 odst. 10 uvádí, že „členské státy mohou udělit výhradní pravomoc pro přezkum zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti zvláštnímu orgánu“, aby se zaručila náležitá míra ochrany utajovaných informací. Toto ustanovení rovněž obsahuje zvláštní pravidla, jak „sladit ochranu utajovaných informací se zachováním práv na obhajobu“.

Zdá se, že možnost udělit pravomoc zvláštnímu orgánu žádný členský stát nevyužil. Pouze několik členských států zavedlo zvláštní pravidla o bezpečnostních prověrkách pro členy orgánu příslušného k přezkumu. Tato pravidla se zabývají schopností člena orgánu příslušného k přezkumu účastnit se přezkumu případu, avšak neobsahují zvláštní ustanovení týkající se získávání či vyžadování bezpečnostní prověrky. Zdá se tedy, že členské státy nesdílejí určité obavy, které zazněly v legislativním procesu a které byly důvodem pro zvláštní pravidla směrnice týkající se tohoto tématu.

Za druhé se v čl. 60 odst. 3 uvádí, že orgán příslušný k přezkumu nesmí považovat smlouvu za neúčinnou, i když byla zakázka zadána protiprávně, „pokud tento orgán shledá, že naléhavé důvody související s veřejným zájmem, v první řadě se zájmy v oblasti obrany nebo bezpečnosti, vyžadují zachování účinků smlouvy (...) V každém případě nesmí být smlouva považována za neúčinnou, pokud by důsledky této neúčinnosti závažným způsobem ohrozily existenci širšího obranného nebo bezpečnostního programu, který má zásadní význam z hlediska bezpečnostních zájmů určitého členského státu.“

Všechny členské státy kromě dvou tuto konkrétní možnost neprohlásit smlouvu za neúčinnou zavedly.

Z předběžného posouzení vyplývá, že členské státy obecně provedly ustanovení o přezkumu v souladu se směrnicí. Komise proto očekává, že zadávání zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti bude předmětem účinného vnitrostátního přezkumu.

V. Dopad směrnice na ustanovení členských států o kompenzacích

V minulosti si 18 členských států zachovalo politiky, které vyžadovaly od zahraničních dodavatelů kompenzace, pokud se zakázky na obranné vybavení zadávaly do zahraničí. V těchto členských státech měli zadavatelé obecně povinnost požadovat tyto kompenzace u zakázek, které převyšovaly určitou hodnotu. Takové požadavky na kompenzace představují omezující opatření, která jsou v rozporu se základními zásadami Smlouvy. Znevýhodňují hospodářské subjekty, zboží a služby z jiných členských států a brání volnému pohybu zboží a služeb.

Kompenzace tudíž ohrožují řádné uplatňování směrnice a brání vytvoření celoevropských rovných podmínek pro zadávání zakázek v oblasti obrany. Právo EU může kompenzace tolerovat pouze na základě odchylky stanovené ve Smlouvě, zejména v čl. 346 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování EU, tzn. jestliže je požadavek kompenzace nezbytný k ochraně

podstatných zájmů bezpečnosti členského státu. Uplatnění odchylky však musí být příslušným členským státem odůvodněno na základě posouzení individuálního případu.

Proto byla Komise s těmito 18 členskými státy v úzkém kontaktu a pomáhala jim pravidla o kompenzacích zrušit nebo změnit. V důsledku toho většina těchto členských států dotýčná pravidla buď zrušila, nebo své právní předpisy revidovala. V tom případě se již kompenzace nevyžadují systematicky, ale pouze ve výjimečných případech, které splňují podmínky článku 346 Smlouvy o fungování EU. Byly tedy provedeny významné změny právních předpisů. Evropská obranná agentura a její zúčastněné členské státy kromě toho upřesnily, že její kodex chování v oblasti kompenzací lze uplatnit pouze na kompenzace, které jsou odůvodněny na základě článku 346 Smlouvy o fungování EU.

Komise bude nyní sledovat, zda tyto změny povedou ke skutečné změně v praxi. Je přesvědčena, že rychlé ukončení diskriminační praxe kompenzací je nezbytné pro vytvoření skutečného evropského trhu s obranným vybavením. V případech, kdy se tak nestane, proto Komise přijme příslušná opatření. Stejně tak učiní v případech, kdy budou v členských státech nadále existovat pravidla pro kompenzace, která jsou jasně v rozporu s právními předpisy EU.

VI. Závěr

Cílem této směrnice je vytvořit celoevropské rovné podmínky, které budou platit pro velké i malé členské státy a rovněž podniky. Zadávání zakázek v oblasti obrany nyní podléhá pravidlům vnitřního trhu a pouze výjimečně je z nich vyňato. Členské státy tedy nyní musí zveřejňovat obchodní příležitosti, používat harmonizované postupy a postupně ukončit kompenzace.

Včasné provedení do vnitrostátního práva se pro velkou většinu členských států ukázalo být náročné. Nicméně většina z 23 členských států, které k červenci 2012 směrnicí provedly, tak zřejmě učinily správně. Komise zejména spatřuje povzbudivý signál v tom, že mnoho členských států provedlo rovněž nepovinná ustanovení o subdodávkách, a tím využilo další příležitosti k posílení hospodářské soutěže.

Konzistentní a správné uplatňování směrnice je nezbytné pro posílení evropské technologické a průmyslové základny obrany. Proto bude Komise bedlivě sledovat především využívání vyloučení a odchylek, jakož i postupné ukončení kompenzací. Touto zprávou obecně není dotčena pravomoc Komise zahájit řízení pro porušení povinnosti proti jednotlivým členským státům, jejichž vnitrostátní prováděcí opatření nejsou v souladu s ustanoveními směrnice.

Kromě toho bude Komise věnovat zvláštní pozornost dopadu směrnice na otevřenost obranného trhu a posílení evropské průmyslové základny obrany. Do 21. srpna 2016 o tom Komise podá zprávu Evropskému parlamentu a Radě, jak je stanoveno v čl. 73 odst. 2.

K podpoře vnitřního trhu v této oblasti mohou být nutné další iniciativy, které si vyžádají úsilí všech dotčených subjektů, zejména členských států a průmyslu. Komise sama zřídila pracovní skupinu s cílem prostudovat způsoby dalšího rozvoje evropských politik v odvětví obrany.

Učiní tak v součinnosti s Evropskou obrannou agenturou a v úzké spolupráci se všemi ostatními zúčastněnými stranami, aby se zajistila celková soudržnost evropského úsilí v oblasti, která má pro Unii jako celek strategický význam.